

GRYZONIE I STACJE DERATYZACYJNE

PORADNIK / SZANSA NA ZYSK

CZĘŚĆ TRZECIA

3

PracujmyRazem

Killgerm
www.killgerm.com

Zagrożenia

Gryzonie stanowią najliczniejszy oraz najpowszechniejszy rząd ssaków. Występują bowiem na wszystkich kontynentach z wyjątkiem Antarktydy, a więc wszędzie tam, gdzie jest człowiek – stwarzający im doskonałe warunki do życia. Do najbardziej znanych gryzoni należą szczury: śniady (*Rattus rattus*) i wędrowny (*Rattus norvegicus*) oraz myszy – przede wszystkim domowe (*Mus musculus musculus* i *Mus musculus domesticus*). Wszystkie one od wieków są uznawane za szkodniki, ale liczne próby ich unicestwienia okazały się nieskuteczne. Fakt ten nie powinien dziwić, gdyż te bardzo aktywne zwierzęta są praktycznie wszystkożerne, wyjątkowo łatwo adaptują się do nowych warunków, cechują się również bardzo wysoką rozrodczością. Badania przeprowadzone m.in. w Wielkiej Brytanii (Rodent Survey w 2003 roku) potwierdziły, że populacja tych szkodników od wielu lat nie ulega zmniejszeniu.

Gryzonie nie tylko powodują poważne szkody, skutkujące konsekwencjami finansowymi, lecz także bezpośrednio i pośrednio przenoszą różne niebezpieczne dla człowieka choroby zakaźne. W związku z tym ich kontrola i zwalczanie są konieczne, czego świadomością mają zarówno władze lokalne, właściciele przedsiębiorstw, jak i zwykli obywatele.

Opis

Liczebność populacji szczurów i myszy jest determinowana dostępnością źródeł pokarmu, wody i miejsca na schronienie.

W warunkach idealnych para myszy w ciągu roku potrafi doczekać się ponad 2000 potomstwa, natomiast para szczurów około 200 nowych osobników. Okres ciąży trwa tylko 21 dni, w związku z czym, w wypadku braku kontroli, przyrost populacji może następować w bardzo szybkim tempie.

Cykl życia

Mysz

W Europie częściej spotykanym gatunkiem myszy jest *Mus musculus musculus*, czyli gatunek bardziej dziki niż *Mus musculus domesticus*. W południowych regionach Europy można też spotkać *Mus spretus*, czyli mysz algierską.

Mysz domowa waży około 25-30 g. Długość jej ciała wynosi około 60-90 mm, a długość ogona – 80-100 mm. Szkodnik ten mieszka zarówno wewnątrz zabudowań, jak i na terenach otwartych. Co ciekawe, mysz potrafi przeżyć bez wody, jeżeli jest w stanie wydobyć wystarczającą jej ilość ze swojego pożywienia, które w głównej mierze stanowią ziarna zbóż. Jednorazowo spożywa bardzo niewielkie dawki pokarmu, w ciągu doby jest w stanie zjeść go ok. 5 gramów.

Szczury

Ciało szczura śniadego (*Rattus rattus*) ma zazwyczaj barwę od szarej do czarnej, wagę około 300 g i długość pomiędzy 150 a 220 mm oraz ponad stuosiemdziesięciomilimetrowy (do 250 mm) ogon. Szczur śniady ma wypukłe oczy i ostro zakończony pysk. Cechuje go całodobowa aktywność oraz umiejętność wspinaczki, przez co można go znaleźć np. na drzewach oraz górnych piętrach budynków.

Szczur śniady jest wszystkożerny i w ciągu doby spożywa około 30 g pokarmu, którego podstawę stanowią ziarna zbóż i owoce. Średnia długość życia gryzonia to 9-12 miesięcy. Samice mają około 6 miotów rocznie i za każdym razem rodzą od 6 do 10 młodych. W północnej Europie liczebność szczura śniadego znacząco się zmniejszyła, ponieważ został on wyparty przez większego i bardziej agresywnego szczura wędrownego.

Szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*) jest większy od szczura śniadego (*Rattus rattus*) – waży około 500 g, ma ciało długości 200-250 mm, a ogon długości 150-200 mm. Gryzoń ten ma małe oczka, zaokrąglony pysk i podobnie jak inne gatunki jest praktycznie wszystkożerny. W ciągu doby potrafi zjeść około 50 g pokarmu. Najchętniej bytuje w pobliżu źródła wody, budynków lub kanalizacji. Potrafi wysoko się wspiąć, choć nie jest pod tym względem tak sprytny jak szczur śniady. Szczury wędrowne żyją około 9-18 miesięcy, samica ma średnio 7 miotów rocznie, za każdym razem rodzi od 8 do 10 młodych.

Zarówno szczur śniady, jak i szczur wędrowny muszą mieć dostęp do wody. Spożywają jej średnio 20 ml dziennie. Fakt ten można wykorzystywać do ich skutecznego zwalczania.

Zintegrowane metody zwalczania szkodników

W celu efektywnego zwalczania gryzoni należy przeprowadzić szereg różnego rodzaju działań, a zatem:

- wykryć i zlokalizować szkodniki,
- zabezpieczyć oraz uszczelnić budynki,
- pozbawić gryzonie kryjówek,
- zadbać o właściwą higienę i stan sanitarny budynków,
- przeprowadzić zabiegi zwalczania (wyłapywanie i trucie). Zabezpieczenie budynków, metody sanitarno-higieniczne i usunięcie kryjówek powinny odbywać się po przeprowadzeniu deratyzacji by uniknąć sytuacji powstania warunków neofobicznych, w wyniku których szczury mogą niechętnie spożywać trutkę.

1. Inspekcja

Inspekcja jest czynnością niezbędną do zidentyfikowania gatunku oraz ustalenia rozmiarów populacji. Na podstawie tych danych można podejmować decyzje w zakresie koniecznych zabezpieczeń i metod sanitarno-higienicznych oraz środków, jakie należy zastosować do zwalczania szkodników. Spośród wizualnych śladów pobytu i żerowania gryzoni trzeba zwracać uwagę na szkody, których dokonały, ślady oraz odchody, które po sobie pozostawiły.

2. Zabezpieczenie i uszczelnienie budynków (szczuroszczelność)

Zwalczenie gryzoni wewnątrz budynku przyniesie krótkotrwały efekt, jeżeli nie zadamy o to, żeby inne osobniki nie mogły przedostać się do niego z zewnątrz. Szczury potrafią wspiąć się po drzewach i murach, dlatego też można je spotkać na wyższych piętrach obiektów. Szczur wędrowny często przedostaje się do środka przez kanalizację, natomiast myszy wystarczy sześciomilimetrowa szczelina. Aby ochronić budynek przed szkodnikami trzeba za pomocą specjalnych materiałów zabezpieczyć jak najwięcej miejsc, które mogą one wykorzystać.

3. Usuwanie kryjówek

Wszystkie miejsca, w których gryzonie mogą się skryć, należy odpowiednio zabezpieczyć, a ewentualne gniazda eliminować. Wpłyne to na zmniejszenie populacji gryzoni.

4. Higiena i czystość

W procesie kontroli i zwalczania szkodników należy bezwzględnie zadbać o właściwą higienę i czystość wewnątrz oraz na zewnątrz obiektów. Wszystkie śmieci i odpady, szczególnie żywnościowe, powinny być składowane w specjalnych pojemnikach, a następnie jak najczęściej z nich usuwane. Dotyczy to również starych puszek i opon, w których może zbierać się woda. Pojemniki na śmieci powinny mieć szczelne zamknięcia, a wszelkie przecieki wody trzeba na bieżąco naprawiać.

Możliwości fizyczne i zmysły gryzoni

Dokładne zrozumienie możliwości fizycznych gryzoni jest bardzo przydatne przy opracowywaniu programu ich zwalczania. Szczury na przykład doskonale pływają – potrafią przepłynąć ponad pół kilometra w otwartym zbiorniku wodnym, przemieszczać się przez kanalizację pod prąd czy przebywać w wodzie przez trzy dni. Jak wielokrotnie już wspomniano, szczur śniady potrafi bardzo dobrze się wspinać, umiejętność ta nie jest obca również myszy. Jeżeli, z jakichś powodów, gryzoni nie mogą wspiąć się na obiekt, to po prostu skaczą. Z miejsca mogą podskoczyć pionowo na wysokość jednego metra, natomiast przy skokach w dół potrafią pokonać odległość 15 metrów i wylądować bez uszczerbku na zdrowiu.

Jeżeli gryzoniom nie uda się obejść budynku, to będą chciały przez niego przejść. Potrafią one przegryźć wiele różnych materiałów, w tym: ołowiane kable, pustaki, okładziny aluminiowe, szkło i nawet nieodpowiednio wylany beton. Szkodniki te mogą przedostawać się przez bardzo małe szczeliny i szpary wielkości 15 mm (szczury) i 6 mm (myszy).

Wszystkie te cechy fizyczne pozwoliły szczurom i myszom przez wieki przeżyć w środowisku człowieka.

Poniżej opisano zmysły gryzoni, które odgrywają szczególną rolę w ich przystosowaniu się do życia wśród ludzi.

Słuch

Gryzonie wykorzystują zmysł słuchu do lokalizacji obiektów znajdujących się w odległości kilkudziesięciu centymetrów. Zakres częstotliwości ich doskonałego słuchu przekracza 50 kiloherców. Dla porównania: w wypadku ludzi współczynnik ten wynosi około 20 kiloherców. W różnych sytuacjach (np. podczas kopulacji) gryzonie wydają dźwięki o wysokiej częstotliwości, aczkolwiek ich szczegółowe znaczenie nie zostało na razie bliżej zbadane.

Wzrok

Szczury i myszy mają słaby wzrok i nie widzą dalej niż kilka metrów, doskonale jednak wyczuwają ruchy (nawet na odległości 30-50 metrów). Gryzonie nie odróżniają kolorów, ale szczególnie wrażliwe osobniki mogą unikać bardzo jasnych lub odbijających światło przedmiotów.

Smak

Gryzonie mają doskonale wykształcony zmysł smaku, który pozwala im odróżnić niektóre środki chemiczne, nawet w miejscach ich nagromadzenia. Tak wysoka wrażliwość może powodować, że gryzonie będą unikać np. trutek pachnących insektycydami. W związku z powyższym, stosowanie świeżych, opartych na ziarnach składników trutek jest najlepszą gwarancją ich atrakcyjności dla szkodnika.

Węch

Jednym z najważniejszych zmysłów jest dla gryzonia zmysł węchu. Szczury i myszy oznaczają przedmioty oraz drogi prowadzące do i od źródeł pożywienia. Osobniki innej płci gotowe do parzenia się wydają różne zapachy w zależności od tego, czy pochodzą z tej samej czy innej kolonii. Na podstawie zapachu gryzonie mogą również określić, czy obcy osobnik jest osobnikiem silnym czy słabszym.

Dotyk

Gryzonie mają bardzo dobrze rozwinięty zmysł dotyku. Wynika to przede wszystkim z tego, że ich ciało jest pokryte bardzo wrażliwą sierścią i wąsikami (wibryssami), za pomocą których szkodniki te badają środowisko. Omawiane ssaki podczas poruszania się po znanym sobie obszarze w dużej mierze posługują się właśnie zmysłami dotyku i węchu. Kiedy się poruszają, gryzonie lubią mieć (przynajmniej z jednej strony) nieruchomy przedmiot, dlatego też często przemieszczają się wzdłuż ściany. Fakt ten jest bardzo często wykorzystywany w opracowywaniu programów zwalczania szkodników. W niewoli gryzonie chętnie chowają się do środka szklanego słoika – dzięki nieruchomemu przedmiotowi zyskują poczucie bezpieczeństwa.

Metody zwalczania gryzoni

Metody zwalczania gryzoni należy opracować w taki sposób, aby zlikwidować je wszystkie. Nawet niewielka liczba pozostałych osobników jest bowiem w stanie bardzo szybko odbudować całą populację.

Metody zwalczania możemy podzielić na chemiczne i niechemiczne. Do tych drugich zaliczamy: pułapki żywołowne, lepy czy gilotynki i potrzaski. Można je stosować samodzielnie, aczkolwiek zazwyczaj stanowią one jedynie uzupełnienie metod kontroli chemicznej. Wśród metod niechemicznych znajdują się również generatory ultradźwięków. W praktyce ich znaczenie jest jednak niewielkie.

Najbardziej skutecznymi rodentycydami są antykoagulanty, które działają powoli i nie wywołują u gryzoni odruchów strachu przed trutką. W sytuacji przypadkowego spożycia trutki przez człowieka lub zwierzę domowe można zastosować antidotum, jakim jest witamina K1.

Wśród antykoagulantów pierwszej generacji znajdują się: warfaryna, chlorfacynon, kumatetralyl. Bardziej skuteczne są jednak antykoagulanty drugiej generacji, takie jak: bromadiolon, difenakum, difetialon, flokumafen czy brodifakum.

Niektóre z produktów chemicznych do zwalczania gryzoni zawierają dodatkowy składnik – Bitrex, czyli substancję cechującą się bardzo gorzkim smakiem. Znacznie zmniejsza to prawdopodobieństwo przypadkowego spożycia ich przez człowieka, co jest szczególnie ważne, jeśli w budynku, w którym tępiemy szczury, znajdują się dzieci.

Substancje czynne są składnikami trutek w różnych formacjach, takich jak granulaty, ziarno czy bloki woskowe. Te ostatnie, dzięki zawartości wosku, są bardziej odporne na warunki atmosferyczne oraz są mniej atrakcyjne dla innych, niż zwalczane, zwierząt.

Stosowanie rodentycydów wymaga szczegółowego i dokładnie zaplanowanego podejścia, uwzględniającego regularne inspekcje, których celem jest sprawdzenie efektów wyłożenia trutki oraz (w miarę potrzeby) jej uzupełnienia. Nawet jeżeli populacja szkodników została zlikwidowana, należy kontynuować działania monitorujące, aby móc jak najszybciej zareagować w wypadku stwierdzenia nowych śladów ich obecności.

Rodentycydy zawsze należy stosować zgodnie z zaleceniami podanymi na etykiecie. Jeżeli istnieje niebezpieczeństwo spożycia trutki przez inne niż docelowe zwierzęta, zaleca się użycie stacji deratyzacyjnych, które zapewniają również bezpieczeństwo trutki przed wpływem czynników atmosferycznych oraz pomagają chronić środowisko. W wypadku przedsiębiorstw branży żywnościowej oraz budynków użyteczności publicznej (szkoły, szpitale) warto stosować stacje zabezpieczone przed otwarciem przez osoby nieupoważnione.

Rodentycydy

Prawidłowe użycie rodentycydów jest niewątpliwie najbardziej efektywną i ekonomiczną metodą zwalczania gryzoni. Rodentycydy należy wykładać w takich miejscach, w których ich spożycie przez szczury i myszy jest najbardziej prawdopodobne.

Wykładanie trutek na zewnątrz:

- Na zewnątrz obiektów istnieje niebezpieczeństwo pobrania trutki przez zwierzęta, dla których nie jest ona przeznaczona, przede wszystkim przez dzikie ptaki, kury, psy i koty. Mimo tego, że istnieje antidotum na antykoagulanty, należy dołożyć wszelkich starań, aby te zwierzęta nie miały do nich dostępu. Niewykluczone jest również znalezienie przynęty przez dzieci, przed czym oczywiście trzeba się zabezpieczyć.
- Przynęty wykładane na zewnątrz są podatne na warunki atmosferyczne, przede wszystkim wilgoć. Zagrożenia tego nie można zresztą wykluczyć w wypadku wykładania trutki wewnątrz budynku, szczególnie w piwnicach i na strychach. Nawet przynęty w bloczkach woskowych, które są zasadniczo bardziej odporne na działania czynników atmosferycznych, z czasem zaczynają się rozkładać pod wpływem wilgoci. Ziarna pokryte trutką po wsiąknięciu wody szybko pleśnieją, rozkładają się i przestają być atrakcyjne dla gryzoni.
- Trutki wyłożone na zewnątrz mogą być rozsypane przez ludzi czy różnego rodzaju maszyny i urządzenia. Również same gryzonie rozsypują przynętę w trakcie jej spożywania albo próby dostarczenia do gniazd lub nor.

Rozsypana przynęta może być przyczyną szeregu problemów:

- Trudniej jest ocenić, ile przynęty zostało spożyte, a więc jaką ilość należy uzupełnić.
- Jest ona łatwiej dostępna dla innych zwierząt, dla których nie jest przeznaczona.
- Powstaje większe niebezpieczeństwo skażenia zapasów żywności.

Ten ostatni problem jest szczególnie istotny w przypadku przedsiębiorstw branży żywnościowej, chociaż nie wolno go również lekceważyć w odniesieniu do gospodarstw domowych czy zakładów rolnych, w których zwiększa się niebezpieczeństwo skażenia pokarmu dla zwierząt czy zbiorów.

Stacje deratyzacyjne

W celu uniknięcia lub istotnego zredukowania wymienionych wcześniej niebezpieczeństw należy stosować stacje deratyzacyjne. Problem rozsypanej przynęty można również rozwiązać dzięki użyciu odpowiednio dopasowanych tacek.

1. Tacki
2. Miękkie stacje deratyzacyjne.
3. Stacje deratyzacyjne
4. Stacje deratyzacyjne z zamkami

1. Stosowanie tacek zmniejsza prawdopodobieństwo rozsypania przynęty. Tacki produkowane są w różnych wymiarach, co pozwala odpowiednio dopasować je do niezbędnej ilości przynęty oraz gatunku szkodnika. Niestety, nie uniemożliwiają one całkowicie rozsypania przynęty. Nie zabezpieczają również przynęty przed czynnikami atmosferycznymi oraz nie chronią przed dostępem do trutki innych zwierząt.

2. Kartonowe stacje deratyzacyjne zapewniają większe bezpieczeństwo przed rozsypaniem przynęty i jej spożyciem przez inne zwierzęta. Niektóre kartonowe stacje pokryte są parafiną, chroniącą przynętę przed wilgocią, jednocześnie nadają się do stosowania trutek o dużej wilgotności, np. przynęt w żelu. Stacje wykonane z lekkiego plastiku dodatkowo chronią trutkę przed czynnikami atmosferycznymi i mogą być zaprojektowane w taki sposób, aby utrudnić przypadkowe otwarcie.

3. Stacje deratyzacyjne sztywne zazwyczaj wykonane są z plastiku i mają podobne cechy jak stacje miękkie. Ich dodatkową zaletą są przegródki, które mają utrudniać rozwlczenie trutki.

Testy wykazały, że samce myszy zamiast zwykłego tunelu w stacji preferują specjalny aneks, w którym znajduje się pożywienie. Jednak w wypadku bardzo skomplikowanego systemu przegródek będą pobierać mniej pokarmu. W niektórych modelach (dzięki zastosowaniu metalowych prętów czy drutu) możliwe jest zamocowanie trutki w postaci bloczków na stałe. Stacje sztywne, wykonane z mocniejszego materiału, są mniej podatne na zniszczenia i służą dłużej. Zazwyczaj projektuje się je w ten sposób, aby umożliwić przymocowanie ich do podłoża.

4. Stacje deratyzacyjne z zabezpieczeniem przed dostępem osób trzecich. Są to sztywne karmniki, które posiadają dodatkowy mechanizm, zabezpieczający je przed otwarciem przez osoby niepowołane. Takie stacje szczególnie nadają się do stosowania w miejscach, w których mogą przebywać zwierzęta lub dzieci. W takich sytuacjach, mimo stosowania bezpiecznych stacji, zaleca się korzystać z przynęt, w których skład wchodzi Bitrex. Przy wyborze stacji warto kierować się nie tylko materiałem, z którego jest ona wykonana, lecz także typem zamka, który powinien się szybko i łatwo otwierać. Pozwala to znacząco skrócić czas pracy, szczególnie na dużych obiektach.

Dodatkową zaletą stacji deratyzacyjnych jest możliwość umieszczenia na nich etykiet z podanymi informacjami o wyłożonym produkcie oraz datą jego umieszczenia. Tego typu czynności nie tylko zwiększają bezpieczeństwo, lecz także upraszczają proces rutynowej obsługi stacji.

Stacje deratyzacyjne dostępne są w wielu różnych kształtach i rozmiarach dopasowanych do większości miejsc, w których są stosowane. Udowodniono, że myszy preferują stacje o mniejszych rozmiarach. Stacje dla szczurów nie powinny być zatem stosowane przy zwalczaniu myszy. Większość stacji jest koloru czarnego – stacje w tym kolorze szybciej zwabią myszy. Szczury chętniej wchodzi do stacji, które mają tunel i widzą z nich wyjście.

Na rynku dostępne są specjalne modele stacji zaprojektowane do ustawiania w rogach czy pod paletami. Mimo dużego wyboru materiałów, z których mogą być robione stacje, najczęściej wybierany jest plastik. Badania pokazały, że niektóre rodzaje plastiku są lepsze do tego celu niż inne. Część stacji plastikowych (w zależności od typu czy wykończenia) może generować specyficzne dźwięki podczas wchodzenia gryzonia do środka. Badania pokazują, że gryzonie niechętnie pozostają wewnątrz stacji, w których rozchodzą się nieznanne dźwięki.

Rosnące wymagania ze strony wielu klientów branży żywnościowej spowodowały, że stosowanie stacji zabezpieczonych przed dostępem osób trzecich stało się światowym standardem. Jednak ze względu na niskie koszty produkcji na rynku pojawiło się sporo stacji wątpliwej jakości. Jeżeli jednak zależy nam na zapewnieniu optymalnej ochrony i jakości usługi, warto wybrać profesjonalną stację, stworzoną na podstawie szczegółowych testów z udziałem gryzoni.

Kampania poświęcona odpowiedzialnemu stosowaniu rodentycydów (CRRU) Kodeks CRRU

Należy zawsze starannie planować przebieg akcji deratyzacyjnej

- Przed rozpoczęciem każdej akcji konieczne jest rozpoznanie sytuacji na terenie objętym kontrolą oraz źródła i skali infestacji.
- Podczas planowania zabiegów kontrolnych warto zastanowić się nad środkami, które po zagospodarowaniu obiektu uczynią go mniej atrakcyjnym dla gryzoni. Zazwyczaj jest to ochrona budynków przed gryzoniami (tzw. szczuroszczelność) i ogólne sprzątnięcie terenu obiektu (śmieci, chwasty itd.). Należy jednak pamiętać, że powyższe czynności wykonuje się dopiero po przeprowadzeniu akcji. Odwrócenie kolejności zakłóci warunki bytowania szkodników i może mieć negatywny wpływ na atrakcyjność rodentycydów dla gryzoni.
- Należy dokładnie posprzątać i zabezpieczyć wszystkie źródła pokarmu – na przykład ziarna zbóż.
- Po skutecznym zakończeniu akcji kontrolnej nie należy wykładać kolejnych trutek aż do momentu zidentyfikowania następnej infestacji.
- W większości sytuacji zastosowanie rodentycydów powinno rozwiązać problem w ciągu 35 dni. Jeżeli aktywność gryzoni jest nadal zauważalna, należy ustalić możliwe przyczyny i w odpowiedni sposób udokumentować to w protokołach.

Jeżeli obserwujemy, że trutka jest spożywana regularnie, ale jej spożywanie nie przynosi żadnych efektów, należy rozważyć możliwość zastosowania mocniejszego środka.

Jeżeli w odniesieniu do skali infestacji pobieranie trutki jest mniejsze niż oczekiwano, warto zastanowić się nad zmianą lokalizacji stacji deratyzacyjnych, rodzaju przynęty oraz eliminacją czynników, które sprzyjają egzystencji gryzoni na terenie obiektu.

Zawsze należy zapisywać ilość i dokładne miejsca wyłożenia trutki

- Warto sporządzić plan obiektu, wyznaczając miejsca wymagające szczególnej uwagi.
- W trakcie zabiegu należy odnotować w prowadzonej dokumentacji wszelkie ślady aktywności gryzoni i pobierania trutki, w tym również przypadki, w których przynęta została pobrana w całości.
- Po zakończeniu akcji wszystkie niepobrane trutki powinny być zebrane i zutylizowane w sposób zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi. Nigdy nie można zostawiać trutek w miejscach, w których na ich konsumpcję narażone są zwierzęta niedoświadczalne i ptaki.

Zawsze należy używać wystarczającej liczby stacji deratyzacyjnych

- Liczba stacji deratyzacyjnych powinna być dostosowana do informacji podanych na etykiecie produktu. Zasada ta dotyczy również liczby i częstotliwości wizyt kontrolnych.
- Zastosowanie się do tych zasad pozwoli na przeprowadzenie akcji kontrolnej w sposób efektywny i szybki. Dzięki temu zmniejszy się również okres narażenia na działanie trutki zwierząt niedoświadczalnych.

Po zakończeniu akcji kontrolnej należy zawsze wyszukać i usunąć wszystkie ciała martwych osobników

- W ciałach martwych gryzoni mogą znajdować się pozostałości po rodentycydach, co w wypadku ich spożycia przez ptaki i zwierzęta niedoświadczalne może stanowić zagrożenie dla tych ostatnich.
- Wyszukiwanie martwych osobników powinno odbywać się regularnie zarówno w trakcie czynności zwalczania szkodników, jak i po zakończeniu akcji kontrolnej. Szkodniki mogą oddalić się od miejsca wyłożenia trutki o ponad 100 metrów lub zdechnąć dopiero po kilku dniach od jej spożycia.
- Wszystkie ciała gryzoni należy wywieźć poza teren obiektu i zutylizować (spalić bądź zakopać w ziemi) zgodnie z obowiązującymi lokalnymi przepisami.
- W wypadku spalania ciał gryzoni lub pozostałości trutek ważne jest, aby wszystko zostało spalane na popiół.
- W wypadku zakopywania w ziemi, zalecana minimalna głębokość to 50 cm. Nie wolno jednak zakopywać pestycydów, jeżeli istnieje ryzyko skażenia zasobów czy cieków wodnych.

Kategorycznie zabrania się pozostawiania trutek w miejscach, w których na ich konsumpcję narażone są zwierzęta niedoświadczalne i ptaki

- Zadaniem użytkownika jest umiejętne dokonanie wyboru i znalezienie takiego rozwiązania, które pozwoli wykluczyć lub całkowicie zminimalizować dostęp innych zwierząt do trutki.
- Ważny jest oczywiście właściwy dobór stacji deratyzacyjnych. Powinny one umożliwiać gryzoniom łatwy dostęp do trutki, natomiast utrudniać go zwierzętom niedoświadczalnym. Stacje powinny chronić trutkę przed czynnikami atmosferycznymi i otwarciem przez osoby niepowołane.

Nie można zaniedbywać regularnej inspekcji miejsc z wyłożonymi trutkami

- Inspekcja trutek powinna odbywać się tak często, jak tylko jest to potrzebne. W niektórych okolicznościach nawet codziennie.
- Podczas każdej kontroli należy uzupełniać trutkę zgodnie z informacjami podanymi na etykiecie. Trutka znajdująca się poza stacją powinna być starannie posprzątnięta i usunięta. Ta sama zasada dotyczy również znalezionych ciał martwych osobników. Wszystkie powyższe czynności muszą być odpowiednio udokumentowane.

Nie można pozostawiać trutek po zakończonych działaniach kontrolnych

- Pozostawienie trutki na obiekcie po zakończeniu akcji kontrolnej stanowi potencjalne zagrożenie dla zwierząt niedoświadczalnych i środowiska naturalnego.
- Po zakończeniu działań kontrolnych i stwierdzeniu braku dowodów na aktywność gryzoni, należy odnotować ten fakt w prowadzonej dokumentacji. O ile jest to możliwe, trzeba zaznaczyć również, jakie kroki zostały podjęte w celu zabezpieczenia obiektu przed gryzoniami w przyszłości (podane zalecenia).

Stosowanie rodentycydów a środowisko naturalne

Już od początku lat pięćdziesiątych minionego stulecia stosowanie rodentycydów antykoagulantów stanowi nieodzowną część wszelkich programów kontroli i zwalczania gryzoni. Przez dłuższy czas polegało to w dużej mierze na ciągłym wykładaniu trutek na terenie gospodarstw rolnych czy wzdłuż granic zakładów produkujących żywność. Stanowiły one stałe źródło pożywienia dla gryzoni (przede wszystkim szczurów) i często zwalczały pojawiające się szkodniki, zanim ich populacje osiągały niebezpieczną wielkość. Pojawienie się w latach osiemdziesiątych stacji deratyzacyjnych umożliwiło wykładanie trutek w takich miejscach, które wcześniej ze względów bezpieczeństwa uznawane były za niedozwolone, a tym samym nasiliło zjawisko permanentnego stosowania trutek. W ostatnich latach coraz większą uwagę zwraca się jednak na konsekwencje dla środowiska naturalnego wpływające ze stosowania rodentycydów. Jest to szczególnie istotne na terenach rolniczych. Istnieją dwie drogi niezamierzonego przedostania się rodentycydów bazujących na antykoagulantach do organizmu:

- Pierwotna (bezpośrednia) – poprzez spożycie niezabezpieczonej, źle wyłożonej czy wysypanej trutki.
- Wtórna (pośrednia) – poprzez konsumpcję gryzoni posiadających w swoich organizmach pozostałości rodentycydów. Narażone są na nią przede wszystkim ptaki drapieżne (np. sowy, myszołowy) oraz takie ssaki jak lisy, łasce czy gronostaje.

W związku z powyższym, zadaniem branży ochrony przed szkodnikami jest opracowanie takich technik i produktów, które pozwolą zminimalizować wpływ zabiegów pest control na środowisko naturalne.

Nie oznacza to oczywiście całkowitego wycofania permanentnego wykładania trutek jako sposobu zabezpieczania obiektu przed gryzoniami. W pewnych sytuacjach jest to bowiem jedyne skuteczne rozwiązanie. Jeżeli pojawi się konieczność takiego działania, jednym z podstawowych celów działalności powinno być zmniejszenie ryzyka dla zwierząt niocełowych.

Dla przykładu: w Wielkiej Brytanii każda osoba stosująca pestycydy jest prawnie zobowiązana do podjęcia wszelkich możliwych środków ostrożności w celu ochrony zdrowia ludzi, zwierząt, roślin i całego środowiska naturalnego. Działania na bazie permanentnego wykładania trutek powinny stopniowo ewoluować i przekształcać się w system tzw. programowego wykładania trutek.

Pierwszym krokiem tej ewolucji powinna być zmiana przyzwyczajenia i rezygnacja z automatycznego rozstawiania stacji deratyzacyjnych dookoła zakładu. Opisane rozwiązanie nie tylko nie uwzględnia faktycznej skali infestacji, lecz także nie pomaga w znalezieniu najskuteczniejszego i najszybszego sposobu jej usunięcia.

Wykładanie trutek na gryzonie powinno odbywać się przede wszystkim w miejscach, w których ich obecność jest najbardziej prawdopodobna, czyli krzakach i miejscach składowania śmieci na terenie zakładu. Zidentyfikowanie tych miejsc wymaga przeprowadzenia dokładnej inspekcji zakładu. Przeprowadzone badania udowodniły, że wkładanie przynęty bezpośrednio do nor czy wykopów często skutkuje lepszym pobieraniem trutki przez szkodniki, co w efekcie prowadzi do ich szybszego zwalczania.

Nie można również zapominać o stronie etycznej zabezpieczania obiektów przed szkodnikami. Bardzo ważna jest nie tylko umiejętność znalezienia skutecznego rozwiązania, które pozwoli szybko zwalczyć infestację za pomocą rodentycydów, lecz także umiejętność zastosowania innych, zdecydowanie mniej inwazyjnych środków, do których należą na przykład: odpowiednie zagospodarowanie terenu i zmniejszenie jego atrakcyjności dla szkodników.

Stosowanie rodentycydów a środowisko naturalne

Czynności przygotowawcze poprzedzające akcję deratyzacyjną

Przed przeprowadzeniem akcji deratyzacyjnej należy uwzględnić następujące czynniki:

- Status obiektu – zakład produkcji żywności, laboratorium itd.
- Przylegające tereny: ciek wodny, lasy, obecność dzikich zwierząt, ścieżki turystyczne.
- Obecność drapieżnych ssaków i ptaków.
- Obecność zwierząt hodowlanych bądź domowych.
- Szczegóły infestacji – rodzaj szkodnika, skala.
- Wcześniej przeprowadzone zabiegi na terenie obiektu.
- Wybór i uzasadnienie wyboru substancji czynnej oraz postaci preparatu.
- Sposoby zabezpieczenia trutek i przynęt.
- Potencjalne ryzyko wystąpienia bezpośredniego i pośredniego zatrucia zwierząt niocełowych.
- Środki zapobiegawcze ograniczające ryzyko dla zwierząt niocełowych.
- Sposób i miejsce utylizacji martwych gryzoni i pozostałości trutek.

Akcja kontrolna

Dokumentacja powinna zawierać:

- Zaznaczone miejsca, w których została wyłożona trutka.
- Odnótowane nazwy użytych preparatów i ich ilości.
- Informację dotyczącą częstotliwości wizyt kontrolnych, uzupełniania trutek, wyszukiwania i usuwania martwych osobników.
- Odnótowane wypadki zagrożeń dla zwierząt niocełowych i podjęte czynności.
- Odnótowane wypadki nadgryzienia lub pobrania przynęty w całości.
- Odnótowane okoliczności, mogące mieć negatywny wpływ na skuteczność akcji oraz lista czynności zalecanych w takich wypadkach.
- Odnótowane informacje o zakończeniu akcji w uzgodnionym czasie.

Lista czynności koniecznych do wykonania po zakończeniu akcji kontrolnej

Po zakończeniu akcji kontrolnej należy umieścić w protokołach następujące informacje:

- Potwierdzenie zakończenia akcji kontrolnej i zwalczania infestacji.
- Potwierdzenie, że w miarę możliwości, wszystkie stacje deratyzacyjne zostały opróżnione i wszystkie trutki usunięte.

Produkty

Na rynku dostępny jest szeroki asortyment różnych stacji deratyzacyjnych i przynęt.

Killgerm oferuje kompletną serię stacji deratyzacyjnych oraz rodentycydów. Stosowanie stacji na gryzonie serii AF wraz z dostępnymi w Killgermie profesjonalnymi rodentycydami zapewnia skuteczne zwalczanie szkodników w każdej sytuacji.

AF Rat Box

Najbardziej uniwersalna stacja deratyzacyjna na rynku posiadająca wiele nowatorskich i unikatowych rozwiązań.

AF Tuffbox™

Posiada wszystkie zalety stacji AF Rat Box, jest jednak wykonana z superwytrzymałego materiału.

AF Atom

Niewielka stacja wysokiej jakości – alternatywa dla większych stacji.

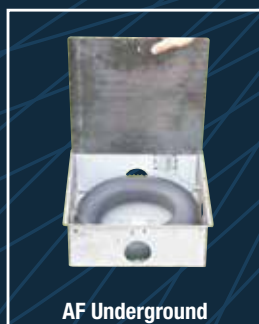
AF Tunel

Wysokiej jakości (podobnie jak inne urządzenia serii AF) stacja w kształcie tunelu.

AF Advanced Mouse Box

Stacja o standardowych wymiarach posiadająca m.in. zamknięcie na specjalny klucz serii AF, zdejmowaną pokrywę i wiele innych.

AF Underground

Stacja AF Underground skupia w sobie wszystkie unikatowe cechy serii AF, dzięki czemu jest uniwersalna, bezpieczna i dyskretna w stopniu wcześniej niezapewnianym przez inne urządzenia tego typu.

Stacja opona

Doskonała do użycia w gospodarstwach rolnych i na wysypiskach śmieci. Spożywanie przynęty odbywa się w naturalnych dla gryzoni warunkach.

Używaj biocydów bezpiecznie. Zawsze czytaj etykiety i informacje na temat produktu zanim go użyjesz.

Killgerm Polska Sp. z o.o.
ul. Sarabandy 61, 02-868 Warszawa
tel. 22 894 74 00, fax. 22 894 74 07
e-mail: biuro@killgerm.com

www.killgerm.pl

Należy do Grupy Killgerm

PracujmyRazem

Killgerm
www.killgerm.com